

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

Anul Nou - 1979

Anul nou este un popas în itinerarul vieții noastre, un final și un preluu.

Încheiem un an de străduinți închinare Bisericii și trăit lângă inima țării, și inaugurăm unul de noi nădejdi în slujba progresului luminos. Ziua de azi are valoarea unui document. Ea este expresia complexă a realizărilor anului 1978, dar și debutul unui angajament față de posibilitățile care vor materializa realizările din 1979. Deodată cu anul nou începem o muncă nouă.

Aducând azi la suprafață sentimentele și faptele noastre, facem un bilanț sufletesc ca să vedem cât de bogați sau cât de săraci sintem în fapte bune.

Care sînt întrebările pe care se cuvine să ni le punem azi?

Împlinit-am oare poruncile iubirii creștine? Credința în mîntuirea prin Hristos fost-a destul de vie și generatoare în cugetele noastre?

Fost-am oare în anul pe care-l încheiem mai buni, mai harnici, mai cinstiți, mai plini de inițiativă în voința creatoare?

Găsit-am în nobletea ceasului de față, a spiritului universalist, înțelegerea care să îmbrățișeze marile evenimente ale Patriei noastre și destinul tuturor popoarelor?

Epoca de înnoire pe care o trăim, de întrecere pentru traducerea în viață a marilor cauze umane ne cere o credință vie, „încălțătoare prin fapte”, o credință care să ne facă mereu disponibili pentru slujirea cu devotament a nobilelor idealuri ale poporului nostru.

Un noroc al calendarului a făcut ca ziua anului nou să coincidă cu praznicul Sfințului Vasile cel Mare, de la a cărui trecere în lumea drepților se împlinesc în 1979, 1600 de ani. Fiecare an nou îl inaugurăm sub semnul acestui sfînt, în care și-au găsit împlinire cele mai înalte năzuinți și aspirații ale omului.

Sfîntul Vasile a fost un creștin reprezentativ prin viața și credința sa. El a fost omul ideilor înalte și al faptelor. A fost speculativ și practic, în același timp. De la el învățăm că orice faptă trebuie să-o săvîrșim cu rațiunea dreptății, iar faptele dreptății trebuie să se întindă de-a lungul vieții întregi. În viața omului trebuie să se oglindească numai cele folositoare. Abia atunci „puterea lui Dumnezeu coboară în noi, iar asemănarea cu El devine apropiată”.

Erorile reprobatoare, lacunele, reziduurile anchilozate în indiferență, atitudini înapoiate față de diferite situații, ca și tendința de a subordona pe om individualismului acaparator, găsesc în Sfîntul Vasile un combatant intolerabil.

Aducîndu-ne aminte de viața și petrecerea acestui mare ierarh al Bisericii să împreunăm sufletele noastre în rugăciune, către Hristos Domnul, cerînd să ne împărtășească din bunătatea și blîndețea marelui păstor Vasile, pentru ca în noui an și mai binecuvîntată și mai rodnică să fie munca noastră în societatea în care sintem mîndri că trăim.

Pr. prof. Nicolae Neaga

Tuturor cititorilor „Telegrafului Român”

îndătinata urare

LA MULȚI ANI!

Cu pace, sănătate și fericire

REDACTIA

Din valorile tradiționale ale poporului român

Obiceiuri de iarnă la români

Civilizația, folclorul și arta populară românească formează un tot unitar, ca și limba. Între aceste categorii de manifestări există strînse legături, atît pe plan orizontal cît și în perspectiva verticală a istoriei. Există ceea ce se cheamă un „sincretism” al creațiilor, care au, fără îndoială, fiecare în parte, importanță și valoare proprie.

În cadrul istoriei, pe de altă parte, manifestările și creațiile se află în schimbare, unele dispărînd sau transformîndu-se, înnoindu-se și, adeseori, căpătînd noi semnificații, înțelesuri.

Categoria creațiilor materiale (obiectele de uz sau cele cu caracter net decorativ) sînt cele care se transformă și care dispar mai repede, în timp ce creațiile spirituale (obiecturile, credințele, limba etc.) durează timp nelimitat.

Toți cercetătorii (începînd de la Dimitrie Cantemir, dar mai cu seamă Tudor Pamfile în volumele lui despre „Sărbătorile la români”, ca și cei mulți alții pînă și din timpul nostru) sînt de acord că în obiceiurile legate de viața omului, dar mai ales în cele privind calendarul anului, se găsesc elemente de veche tradiție și continuitate, încă de la daco-geți și romani; apoi, că aceste obiceiuri și sărbători sînt strîns legate de viața omului, de munca lui, prin ele acesta exprimîndu-și atitudinea față de natură și univers, conform înțelegerii mentalității specifice unei perioade istorice și unor condiții date.

Cercetătorii cei mai de seamă ai obiceiurilor și folclorului românesc au pus în evidență legătura cu viața reală, ca și valoarea pozitivă de document istoric, a creațiilor folclorice

ce și a celor cu caracter artistic decorativ.

Folclorul general și legat de aceste obiceiuri — plugușorul, colindele familiale, cîntecele recoltei — sînt expresii ale aceleiași unități, ca și dansul călușarilor, jocurile caprei sau cerbului, hora care concretizează prin înfrățirea brațelor, în ritmul ei lent, comunitatea de viață a poporului nostru.

Trăsătura de oglindă fidelă a spiritului de comunitate rezidă la obiceiuri, în general, în participarea obștei la aceste manifestări. Ele sînt

totdeauna ale grupului social, în general de vîrstă, de inițiere adeseori. Studiul cel mai amplu și profund, în această viziune etno-sociologică și istorică ni l-a oferit recent Traian Herseni prin volumul „Cultura poporană română”, în care — pornind de la analiza științifică a cîntecelor de feciori din Țara Oltului — se demonstrează tocmai creația și

participarea grupului social la obiceiurile ce se desfășoară după reguli perene instituționalizate.

În cadrul amplului repertoriu al obiceiurilor de iarnă există o serie care ocupă prim planul și în care elementele vechi, precreeștine formează fundalul, pe care s-au înscris în cursul istoriei elemente mai recente, ale erei creștine.

În toate acestea, apoi, apar, de regulă subliniate, contrariile în luptă, cum ar fi binele și răul, frumosul și uritul fizic dar și moral totodată, ori adevărul și dreptatea cu corolarile lor, biruința fiind în final, conform structurii optimiste a poporului nostru, cea a sensului profund uman și a factorilor pozitivi. Aici sînt chemați cercetătorii să-și aplece atenția, fie că e vorba de cetele de colindători, de plugușor, de jocurile cu turca sau capra, ursul, buhaiul și toate celelalte, despre care, în ultimele decenii au apărut zeci și sute de studii (M. Pop, D. Pop, R. Vulcănescu, Fr. Nistor, M. Dăncuș, Gh. Pavelescu, M. Brătulescu, I. Catrina, E. Bernea, etc., etc.). Acestea se referă la legătura omului cu pămîntul, la fertilitate și la vechiul cult al soarelui etc.

De regulă, toate acestea îmbracă forma unor jocuri rituale, în care măștile transpun, cu simț plastic îngroșate trăsăturile și semnificațiile.

Un mare corpus al folclorului românesc și al plasticii sale poate deveni o operă de capăt de istorie a poporului român, la care să contribuie, mai mult ca pînă acum, mii de colaboratori locali, însoțitori direcți ai acestor obiceiuri, a căror valorificare poate avea o mare în-

structiv-educativă multă. Necula

CALENDAR DE INIMĂ

Ianuarie

Costache Negri în exil la Paris: „Trăiască unita Românie”

În decembrie tîrziu — în zi de 27 — să ne amintim de un episod petrecut la Paris, într-o zi ca aceasta, în anul revoluției de la 1848. Revoluționarii din cele trei provincii românești, nevoiți să le părăsească vremelnice, se întîlniră în orașul de pe Sena, împreună și cu tinerii români care se aflau la studii acolo — tineri din toate provinciile ca și revoluționarii — și Costache Negri le ținu un „toast” care semăna mai degrabă cu un jurămint, cu recitarea solemnă a unui *Simbol al Credinței românești* în unirea ce va să fie.

Serbau ziua numelui marelui Ștefan al Moldovei. „Depărtați de darnicul sîn al Maicei Patrii, fraților Români, dulce ne e astăzi a înnoi nepieritoarea amintire a marelui Ștefan, domnul războinic, zidul creștinătății, către care s-au sfărîmat în trecerile lor, nenumărate ordii ale păgînității, zidul neclintit, ce în timp de 46 de ani a oprit învingerile sălbatecilor cohorte musulmane care aveau de țintă cîmpul Europei.” Alături de el, mulți alți domni pămînteni „au luat parte la cea îndelungată luptă... nune strălucite, care vor rămînea veșnic neșterse din inimile fiilor României, pe cît timp va mai bate în lume o inimă de român! Mircea, mare în pace, mare în războaie! Mihai Viteazul, frunte între viteji, biruitorul a sute de mii de dușmani, cu o mîină de frunză cît și el nepăsător de moarte, Novac hatmanul, mîină dreaptă a lui Mihai, el care striga înaintea unei crunte loviri: „Agerii mei frați, decît o viață cu rușine, mai bine zece morți cu cînst!”

C. Negri deplînge mai departe faptul că acești mari eroi ai Patriei au trebuit să trăiască în țări diferite, în loc să fie, fiecare din ei, domni și părinți ai Țării-una. Apoi aripi noi însușește vorbitorul: „Fraților, azi e ziua Sfințului Ștefan, azi e sărbătoarea Domnului Ștefan-cel-Mare, acest fiu al unei mame române, care, înădușind glasul inimii, zicea de pe zidurile cetății Neamțului: „Mergi, fiule, de te bate cu dușmanii țării noastre și să nu mi te întorci decît mort învins, sau viu învingător!” Negri îndreaptă spre toți cei prezenți acest cuvînt-testament al „acestei mame române”. El le amintește însă că pentru victorie e nevoie de toate forțele românești de pretutindeni: „Așezați precum sîntem... să ne dăm împreună frățeasca, ajutoarea mîină de unire.” Și dacă acum mai sînt încă în situația de a zice: „Trăiască Moldova! Trăiască Valahia!”... învrednicească-ne Dumnezeu să putem striga într-o zi: „Trăiască unita Românie!”

Gîndul era pe atunci doar vis, doar îndrăzneală, dar era plină de credință că se va face într-o zi dreptate. Că Românii de pretutindeni își vor face într-o zi dreptate! Și vor fi atunci „ceea ce trebuie să fie, adică

(Continuare în pag. a 2-a)

Dr. ATONIE PLĂMĂDEALĂ, Episcop

379 • Sfântul Vasile cel Mare • 1979

Sfântul Vasile cel Mare

Se împlinesc la 1 ianuarie anul acesta, 1600 de ani de la trecerea din viața aceasta a unuia din cei mai mari sfinți ai Bisericii, a Sfântului Vasile, arhiepiscopul Cezarei Capadochiei. Rar s-au cunoscut în viața creștinătății oameni cu atât de multe daruri și cu atâtă rîvnă pentru bine ca acest om, care încă în viață fiind a fost numit de însuși frațele său Grigorie cu atributul de „cel Mare”. Cu toate că petrecerea lui pe pămînt n-a încheiat nici 50 de ani, chipul lui de viață și de lucrare rămîne pilduitor pentru toate veacurile.

Se nașcuse în Cezarea Capadochiei în jurul anului 330 dintr-o familie înstărită și foarte credincioasă. Tatăl său, Vasile, avocat vestit din Neocezarea Pontului, era fiul unei sfinte femei, cu numele de Macrina cea Bătrînă, care avusese fericirea să asculte predicile marelui Grigorie Făcătorul de minuni, cel care creștinase ținutul Pontului. Mama Sf. Vasile, Emilia, fusese și ea fiica unuia dintre mucenicii căzuți în apărarea credinței. Din astfel de părinți, într-o familie cu încă 9 frați, dintre care 3 au urcat scaunul episcopului, Sf. Vasile s-a bucurat de o foarte aleasă creștere și pregătire școlară. Terminînd școala din Cezarea și apoi pe cea din capitala imperiului (Constantinopol), Sfântul Vasile a plecat la Atena, unde se afla pe atunci cea mai înaltă universitate. Aici a înțîlnit din nou pe cel mai bun prieten al său, cunoscut încă din Cezarea și cu care va rămîne legat pe toată viața, Sfântul Grigorie de Nazianz supranumit „Cuvîntătorul de Dumnezeu” pentru darul deosebit de a tălmăci în cuvinte măiestrite tainele învățurii creștine primejduite pe atunci de rătăcirile lumesti ale lui Arie. Tot la Atena a mai cunoscut și pe Iulian Apostatul nepotul împăratului Constantin cel Mare, care va ajunge mai târziu împărat și care va căuta să reinvie păgînismul. Prin purtarea lor creștinească, Sf. Vasile și Sf. Grigorie s-au făcut atît de vestiți, încît, după cinci ani de școală, cel puțin Sfântului Grigorie i s-a cerut să rămîină profesor la universitate. Dar pe ei îi așteptau alte chemări.

Intors în țară, tînărul Vasile era laudat de toți și se întreceau toți, din toate părțile să-l atragă la ei. O bucată de vreme a rămas și a

lucrat și Vasile ca avocat în locul tatălui său, care murise între timp. Dar atunci a intervenit curajoasă sora sa Macrina cea Tînără, care ajunsesse „ca un al doilea părinte”.

Datorită în bună parte ei a ajuns Sf. Vasile să primească taina Sfîntului Botez și s-a hotărît apoi să-și închine toată viața celei mai înalte slujiri creștine. A călătorit prin Egipt, prin Țara Sfîntă, prin Siria și prin Mesopotamia să vadă cum viețuiesc călugării și în ce chip să îndrume apoi pe cei din jurul său. Nu i-a plăcut nici viața de schimnicie singuratică, așa trăise Sf. Antonie cel Mare, dar nici mulțimile nenumărate, care trăiau ca o armată sub îndrumarea Sf. Pahomie cel Mare. Sfîntul Vasile a ales calea de mijloc: „Eu sînt convins, zice el în „Regulele sale” că e mai folositor oamenilor să trăiască în același loc pentru că avem nevoie unii de alții. Ce poate fi mai deplin și mai plăcut decît să vezi oamenii... uniți într-un singur suflet ca într-o familie sub îndrumarea unui părinte, ajutorîndu-se și întărîndu-se unii pe alții?” Zidăria, teslăria, prelucrarea metalelor, copierea cărților și mai ales agricultura și grădinaritul erau principalele îndeletniciri care însoțeau rugăciunea și slujbele monahilor. Așa a ajuns Sf. Vasile să întreacă pe toți cei ce s-au slîit să organizeze viața călugărească încît în toată creștinătatea numele lui a rămas în această privință pe primul loc.

Dar Sf. Vasile s-a știut face de folos și credincioșilor din afara zidurilor mănăstirii. În timp ce era numai preot (364—370) el a organizat un rînd întreg de așezăminte de binefacere în folosul celor loviți de boli, de neputințele bătrînelor ori de năpăstuirile cumei și altor moli. În anul 368, cînd bîntuise o secetă urmată de o foamete cumplită, a ajuns să orînduiască o mare lucrare de adăpostire și de hrănire a celor nevoiași. „Cînd nu va mai fi grîu în magazine, cînd nu va mai fi nimic de vîndut, spuneți-mi bogăților și zaraților, zice într-o minunată predică Sf. Vasile, la ce vă va ajuta să aveți lăzile pline? Au nu veți fi îngropați cu acel aur ce nu e decît pămînt? Au nu va repausa și el ca un noroi nefolositor lingă corpul vostru, ce nu e decît

(Continuare în pag. a 3-a)

Pr. prof. T. Bodogae

Din învățătura Sf. Vasile cel Mare despre folosul citirii Psalmilor

De la Sf. Vasile ne-au rămas multe lucrări cu caracter teologic.

De o importanță deosebită sînt comentariile lui asupra Psalmilor. De fapt, pe timpul Sf. Vasile, ca și înainte și după el, cartea Psalmilor era cartea de rugăciuni a creștinilor și a Bisericii. Cei 150 de Psalmi cuprind pe lingă acte de adorare, de laudă și de mulțumită lui Dumnezeu, de proslăvire a puterii lui creatoare și momente din viața lui Mesia. În Psalmi aflăm preziceri cu privire la patimile, la suferințele și la moartea Mîntuitorului ca și prevestirea unor fapte din viața Bisericii, a cultului celui nou.

Vorbînd despre necesitatea și importanța citirii Psalmilor, Sf. Vasile zice că Psalmii sînt „o adevărată comoară de învățături, punînd fiecăruia la îndemînă ceea ce este de folos”. Sf. Vasile ne învață că prin citirea Psalmilor ne aflăm liniștea sufletului, Psalmii alungă puterile întinerului, sînt aducători ai ajutorului îngeresc, sînt armă pentru temerea de noapte, liniște pentru oboseala zilei, pavăză a pruncilor, podoabă a tinerilor, mîngîiere bătrînilor, sprijin pentru cei care merg pe calea virtuții și a desăvîșirii. În Psalmi găsim vocea Bisericii, citirea lor face să se nască în inima omului dorul după Dumnezeu. Citirea Psalmilor scoate lacrimi și din inimile cele mai împietrite.

Voind să arate importanța Psalmilor, Sf. Vasile cel Mare, zice: „Ce nu poate învăța cineva din Psalmi? Măreția bărbăției, exactitatea dreptății, însemnătatea înfrîngerii, desăvîșirea judecării, chipul în care să se pocăiască, măsura în care trebuie să rabde și tot ceea ce se poate spune despre lucrurile cele bune. Cartea Psalmilor profetizează cele viitoare, însemnează faptele istorice, dă legi pentru viață, arată ce trebuie să facem, este o adevărată comoară de învățături bune. Ea vindecă rănile cele vechi ale sufletului și aduce cît se poate de grabnic însănătoșirea celui de curînd rănit. Îngrijește de bolnav și păstrează întreg pe cel sănătos. În genere, ea face ca patimile, care de-a lungul vieții omenești caută să se cuibărească în suflete, să fie înleptate. Citirea Psalmilor face ca

să slăbească minia sufletului și înfrînează pornirea către patimi. Psalmii sînt tovarășii prieteniei, apropierea celor care stau departe și împacă pe cei ce-și poartă dușmănie.

Toate învățăturile înalte ale teologiei și ale credinței se găsesc adunate, întocmai ca într-o comoară bogată, care este pusă la îndemîna tuturor (Cit. după Pr. Dr. Ol. N. Căciulă, Comentariu la Psalmi, București, 1959, p. 23—26; Vezi și Psaltirea, ed. a patra, Buc., 1975, p. 9—10).

Nu putem cuprinde în cuvinte toate sentimentele și toate doririle inimii omenești care se găsesc în Cartea Psalmilor. Unde se găsește într-o formă mai desăvîșită puterea creatoare și pronioare a lui Dumnezeu ca în Cartea Psalmilor? Unde af putea citi mai lămurit menirea omului pe pămînt, idealul desăvîșirii lui, actele lui de adorare, de laudă și de mulțumită aduse lui Dumnezeu, ca și revărsarea cu îmbelșugare a milei lui Dumnezeu asupra omului?

Psaltirea e o carte liturgică. Din ea se citește Psalmi la mai toate slujbele noastre bisericești: la Vechernie, la Utrenie, la Sf. Taine și la Ierurgii, la Ceasuri, precum și la Liturgia Darurilor mai înainte sfințite.

Credincioșii celor dintîi veacuri creștine cunoșteau Psalmii pe de rost și îi cântau sau îi citeau la biserică sau acasă, spre a-și exprima credința, nădejdea și dragostea lor față de Domnul.

Sf. Apostol Pavel îi îndemna pe credincioșii din Corint (I Cor. 14, 26) să citească și să cînte Psalmi, cînd le zice: „Ce este deci, fraților? Cînd vă adunați împreună, fiecare din voi are psalm, are învățatură...”. La fel îi îndeamnă Sf.

Pavel pe Efeseni, cînd le zice: „Vorbiți între voi în psalmi și în laude și în cîntări duhovnicești, laudînd și cîntînd Domnului în inimile voastre” (Efes. 5, 19). Tot așa îi îndeamnă pe Coloseni, cînd le zice și lor: „Cîntați în inimile voastre lui Dumnezeu, mulțumindu-I, în psalmi, în laude și în cîntări duhovnicești” (Colos. 3, 16).

Citirea și cîntarea Psalmilor are o importanță deosebit de mare atît pentru viața Bisericii cît și pentru viața fiecărui credincios. Ei formează cea mai frumoasă și cea mai înălțătoare rugăciune. În Biserica veche — așa cum ne mărturisește Fer. Ieronim — copiii știau Psalmii pe dinafară și cînta plugarul Psalmii la plug, secerătorul se mîngia cu cîntarea Psalmilor și vierul, dimpreună cu David, înălța glasul său de mulțumită. Despre împăratul Teodosie II cel tînăr (408—450), ne spune istoricul Socrate, că cînta Psalmi împreună cu surorile sale în toată dimineața.

Psalmii sînt monumente ale credinței și pietății din cea mai adîncă vechime, sfințite prin întrebuințarea miilor de ani, asupra cărora este spiritul milioaneilor de rugători pioși, care prin Psalmi și-au exprimat simțămîntele religiozității lor (Mitofanovici, op. cit., p. 337).

La 1 ianuarie 1979 se împlinesc o mie șase sute de ani de la moartea Sf. Vasile cel Mare. Creștinătatea întreagă va comemora acest eveniment cu deosebită credincioșie și dragoste.

Chipul luminos de păstor sufletească al Sf. Vasile — care s-a răspîndit în întreaga lume — să fie și pentru noi un prilej de a intensifica lucrarea noastră pastorală în mijlocul credincioșilor.

Al. Moisiu

File de calendar

140 de ani de la apariția primei gazete bisericești din țară

— La 7 ianuarie 1839 ieșea de sub teacurile tipografiei episcopale din Buzău o gazetă bisericească, cu apariție săptămînală, intitulată „Vestitorul bisericesc, gazetă religioasă și morală”.

Redactorii și editorii acestui prim periodic bisericesc erau doi transilvăneni: ierodiaconul *Dionisie Romano*, „profesor național”, originar din Săliștea Sibiului și *Gavril Munteanu*, „inspectorul seminarului”, de fel din Vingardul Alba Iuliei.

Apariția, pentru prima oară a unei asemenea gazete, a constituit un eveniment de seamă și puțina presă românească de atunci l-a înregistrat cum se cuvine. „Gazeta Transilvaniei” sublinia că „nu puțin folos se va pricinui din această foaie în mijlocul

clerului cum și fiecărui român”, iar „*Albina românească*” informa cititorii de apariția acestei foi la Buzău, „a căreia scopos este a hrăni duhul religios și moral, avînd și un adaos cu meditații religioase”.

Respectînd programul și scopul propus „Vestitorul bisericesc” care a apărut doi ani de zile, 1839—1840, găsim sentenții din Epictet, Platon și alți autori, traduceri din marii autori francezi: Fénelon, Masillon, Bourdaloue, Chateaubriand, și iri și interesante cuvîntări ocazionale de diferite evenimente bisericești rostite de nume cu rezonanță în epocă, din care menționăm pe arhimandritul Eufrosin Poteca și episcopul Ilarion al Argeșului.

Pr. Gabriel Cocora

Costache Negri în exil la Paris

(Continuare din pag. 1)

fiu unei singure și puternice moșii”. Și iată-l cetînd în zodii viitoare ca printr-o fereastră fermecată, străpungînd picla prezentului spre o zi fericită. Și liniștit se bucură, și cu grai profetic poveștesc ca și cînd ar vedea aievea: „In visurile mele înflorite se arată viitorul României. Sîntem milioane de români răzleți!... Ce ne lipsește ca să ajungem un neam tare? *Unirea, numai unirea!*” Și apoi izbucnește, ca și cum visul s-ar fi realizat pe loc: „*Să ne trăiască Unirea Românilor!*”

Dar mai era încă de așteptat și acești tribuni ai idealului de unitate românească erau ei vizionari, dar erau și realiști, conștienți de starea prezentă și nu se îmbătau cu visurile. Ele aveau doar menirea și forța de a-i mobiliza spre realizarea gîndului, a dreptății și a stării firești. De aceea întors pe pămîntul tare al realității, Negri trece la concert, la îndemnul esențial: „Această zi să fie și pornirea unei strîns încheiate legări între noi de a lucra cu toții, la rădicarea din țărîna a României, și de a ne trezi în sfîrșit la glasul eroicului său trecut, strigînd cu toții: „*Trăiască Unită Românie!*”

Sîntem, în vremea cînd se rostea la Paris acest discurs, cu mai mult de zece ani înainte de unirea din 1859! Costache Negri va fi în acești zece ani care au urmat, alături de

Mihail Kogălniceanu. Și de celalalt uniونيști din ambele principate, continuînd lupta, și nu o vor înceta nici o clipă pînă cînd ea nu se va încu-

nuna prin evenimentele din 5 și 24 ianuarie 1859.

Acest ianuarie în care inimile au bătut în același ritm la Iași și la

București, n-a apărut din senin și nici n-a fost darul cuiva. A fost rodul credinței românilor în unitate, al inteligenței lor creatoare, al gîndirii lor politice luminoase, al luptei lor bine organizate, atît în Moldova, cît și în Țara Românească.

Vasile Boerescu va spune, pe bună dreptate, în Adunarea electivă a Țării Românești, răspunzînd cuvîntării lui Mihail Kogălniceanu, sosit la București la 14 februarie 1859: „Glorie vouă! ne zic frații de peste Milcov; glorie vouă, le zicem noi, dar atît noi cît și voi, ce-am făcut mai mult decît a realiza un act care era pre-gătit de atîtea secol? Cine nu știe că Românii în toți timpii s-au considerat ca o singură națiune, și că niciodată simțul naționalității lor comune nu a pierit din spiritul și acția lor?”

Cînd în 1856 s-a alcătuit la Iași *Comitetul unionist*, al doilea de pe lista celor 11, era Costache Negri. Al doilea, imediat după Mihail Kogălniceanu, era un om al Bisericii Ortodoxe, Arhimandritul *Neofit Scriban*. În 1859, Adunarea electivă de la Iași va fi prezidată cu elan patriotic unionist, de *Mitropolitul Sofronie Miculescu*. În Țara Românească președintele Adunării va fi *Mitropolitul Nifon Russescu*.

Dorind a veni în întîmpinarea așteptărilor legate de Telegraful Român, vom fi bucuroși să primim la redacție impresiile și sugestiile cititorilor noștri din țară și străinătate.

379 • Sfântul Vasile cel Mare • 1979

Opera Sfântului Vasile cel Mare

Sf. Vasile a fost numit „cel Mare” încă în timpul vieții sale și își păstrează pînă azi locul între cîrmirii Ortodoxiei ecumenice alături de Sf. Grigorie de Nazianz și Ioan Gură de Aur.

Despre Sf. Vasile se spune că întru-chipează în sine în mod plenar cele mai înalte și variate însușiri cu care l-a înzestrat Dumnezeu și că Biserica n-a avut un bărbat atît de desăvîrșit, complet și bine echilibrat ca acesta. Vasile a fost un doctrinar de adîncă gîndire teologică și filozofică dar și un om de acțiune stăpînit de un caracter ferm. El a fost un pios credincios dar și un mare filozof, un orator și bun organizator al vieții social-bisericești, un ascultător dar și un legiuitor, îndrumător și sfătuitor. Toate aceste însușiri strălucite și consolidate în personalitatea sa au fost suficiente, ca în scurt timp, să exercite o influență covîrșitoare asupra contemporanilor săi, care-l admira, îl ascultau și îl urmau.

Om de adîncă gîndire și speculație teologică și filozofică ni se arată în plenitudinea sa în lucrările scrise pe care posteritatea ni le-a păstrat și constituie azi unele din piesele cele mai de valoare din tezaurul neestimat al Bisericii.

Opera scrisă moștenită de la Sf. Vasile, vastă ca preocupări dar unitară ca concepție, îmbrățișează domenii variate de activitate și viață. În mod obișnuit ea este clasificată după domeniile ce le abordează: în opera de lucrări cu caracter dogmatic, omiletic, liturgic, moral sau trăire religioasă, canonic, epistolar, etc. Dintre lucrările elaborate de Sf. Vasile de valoare deosebită sînt:

— Lucrările cu caracter dogmatic care i-au făcut renume: Tratatul contra lui Eunomiu și Tratatul despre Sf. Duh, îndreptate împotriva arienilor și Tratatul contra Manicheilor.

— Lucrări cu caracter omiletic sînt considerate îndoeșbi: nouă omilii pe teme din Hexameron; 13 pe teme din Psalmi și 24 cuvîntări pe diferite teme.

— Lucrări liturgice textul: Sf. Liturgie care pînă azi poartă numele lui și se oficiază de 10 ori pe an după rînduială.

— Lucrările cu caracter moral-ascetic sau de trăire religioasă după principii evanghelice sînt socotite: Trei tratate de o deosebită valoare: Etica sau morală, Regulile Mari și Regulile Mici, la care se adaugă discursuri (De iudicio Dei, De fide) sau micul tratat de morală alcătuit înainte de lucrarea Morală și care i-a servit ca introducere, la această

lucrare, Sf. Vasile i se atribuie la fel și trei cuvîntări în care se ilustrează viața creștină ca urmare a lui Hristos, rămase celebre pînă azi, ca și un mic cod penitențial monastic și o culegere de Constituțiuni monastice, care urmează întru totul Regulile Mari și Mici.

Morală sau Etica este o colecție de texte culese din Sf. Scriptură și Epistolele Sf. Apostoli grupate pe capitole și precedate de un scurt rezumat care servește drept introducere și comentariu. Capitolele sînt reunite în 80 reguli. Preceptele sau normele morale de viață și trăire social-religioasă nu sînt, așa cum se crede în mod obișnuit, numai pentru monahi, căroră într-adevăr se adresează în primul rînd, ci ele pivesc pe creștini în general și în primul rînd pe clerici, fapt ce le impune pînă azi ca actuale și utile de urmat.

Regulile Mari sau Codul etic nu este numai un cod etic monastic, cum îndeobște este cunoscut, ci mai degrabă o colecție de 55 norme sau principii morale formulate în baza Sf. Scripturi privind cele mai importante probleme de interes vital ridicate de viața religioasă. Urmarea acestor norme de către creștini au menirea să ducă la înduhovnicirea acestora și desăvîrșirea lor morală. Ele trebuie însă să stea în primul rînd la temelia formării vieții călugărilor și de aceea, se adresează în primul rînd acestora socotîți ca trăitori după învățăturile Mîntuitorului într-un grad superior.

Regulile Mici în număr de 313 sînt, ca și cele Mari, o serie de răspunsuri scurte date în rezolvarea problemelor puse în viața religioasă. Ele pot fi socotite ca soluționări ale diferitelor cazuri de conștiință religioasă. În ele autorul trece de la simpla enunțare a principiiului moral la felul sau modul de aplicare al acestuia în viața social-religioasă, fapt ce duce la întregirea și completarea Regulilor Mari.

Regulile Sf. Vasile numite și pravile călugărești au servit și servesc și azi ca norme de bază pentru organizarea monahismului ortodox. Din ele se iau principii de bază pentru alcătuirea statutelor sau regulamentelor de organizare și funcționare a mănăstirilor în toate Bisericile Ortodoxe Naționale. Ele sînt editate și în limba română și servesc de îndreptare în trăirea religioasă din mănăstirile noastre.

— Scrisorile din vasta corespondență păstrată pînă azi se ridică la un număr de 365, și anume 46 an-

SFINȚII TREI IERARHI VASILE, GRIGORIE ȘI IOAN

terioare episcopatului, 245 din vremea episcopatului și 74 de dată incertă. Privită în ansamblul ei această corespondență prezintă un foarte mare interes prin faptul că în scrisorile Sf. Părinte se tratează teme foarte variate. Mai ales corespondența din vremea cînd a fost episcop este nesper de instructivă din punct de vedere istoric, dogmatic și disciplinar. Importante sînt îndeosebi scrisorile adresate Bisericii din Occident privind schisma lui Anfilohiu de Iconiu din care trei sînt o completare a Tratatului contra lui Eunomiu și alte trei numite Epistole canonice. Ultimele trei au intrat în codul canonic al Bisericii Ortodoxe formînd canoanele Sf. Vasile.

Correspondența Sf. Vasile este importantă și pentru frumusețea și cla-

ritatea stilului. Nicăieri ca în scrisorile Sf. Părinte nu s-a desvîluit pe sine arătîndu-ne frumusețea sufletului său și varietatea de daruri cu care l-a înzestrat Dumnezeu care stîrnesc admirație și respect.

În concluzie trebuie să arătăm că descoperirea comorii spirituale cuprinsă în opera Sf. Vasile ne îndeamnă mereu la studiu și meditație, la credință și fapte bune, la viață morală, la integrarea cu supunere de fii în viața socială și bisericească, la ascultarea față de autoritatea bisericească și de stat, la urmare a învățăturilor Mîntuitorului Iisus Hristos, la trăire după modelul Acestuia.

Prof. Arhid. dr. Ioan N. Floca

Sfântul Vasile cel Mare

(Continuare din pag. a 2-a)

noroi? Formați, dacă puteți, bogaților, măcar un singur nor, faceți să se pogoare măcar cîteva picături de ploaie ca să înceteze uscăciunea mistuitoare!... Mai bine gîndiți-vă că voi aveți pîine pe 10—20 zile, iar cel sărac n-are nici pe o zi. Ajutați fratele ajuns la necaz și veți vedea că Dumnezeu vă va răsplăti tuturor!”

Răutățile și greutățile cu care a avut de luptat Sf. Vasile și care de altfel i-au și măcinat sănătatea lui șubrețită, a fost rătăcirea ariană, care a ajuns în vremea aceea ca o adevărată ciumă, ca un pirjol sau ca o înecătoare furtunoasă, cum îi place Sfîntului Vasile să descrie frămîntările creștinătății de atunci în drum spre limpezirea de ispitele unei cugetări prea mărginite în legătură cu taina întrupării Fiului lui Dumnezeu. Atît de puternice au fost tălăzuirile acestor furtuni, încît foarte puține au fost scaunele vlădicești, în care să nu fi așezat partidele ariene oamenii lor. Însuși împăratul arian Valens a venit să-l vadă și să-l surghiunească, dar văzînd cît de mult ține poporul la el și cît de hotărît este în apărarea Sfintei Treimi n-a îndrăznit să se atingă de el. Prefectul Modestus a rămas înmărmurit cînd a văzut că Sfîntul nu se teme nici de confiscarea avutului, nici de surghiun, nici de amenințarea cu bătaia și cu temnița, ba nici chiar de moarte. Mai tîrziu însuși prefectul a ajuns să se numere printre prietenii săi.

Sfîntul Vasile era neobosit în lucrarea sa. A orînduit cele mai frumoase rugăciuni în cadrul Sfintei Liturghii pe care a strîns-o din predania creștinilor mai bătrîni, pe care i-a prins în viață. Se cuprind în Liturgia Sfîntului Vasile „de la o margine a lumii pînă la cealaltă” întreagă Biserica creștină, cu vii, cu morții, cu bolnavii, cu călătorii, așa cum spune el în rugăciunea citită în taină de preot în timpul cîntării „De tine se bucură”. A avut Sfîntul Vasile cel Mare un suflet atît de larg și de fierbinte cînd era vorba de a lucra pentru Dumnezeu și pentru om, încît și în celelalte scrieri pentru apărarea credinței ori pentru osîndirea patimilor omenești (lăcomie, mîndrie, lux, plăceri) îl simțim parcă și azi viu printre noi, după 1600 de ani, chemîndu-ne la rugă, la faptă bună, la slujirea lui Dumnezeu și a omului.

Sfîntul Vasile cel Mare despre vrednicia omului

„Ca unul care s-a înțeleptit nu în cuvînte învățate ale înțelepciunii omenești, ci în cuvînte învățate ale Dubului Sfînt” (I Cor.1 2, 13), înțeleptul Solomon exclamă odată că „mare lucru este omul și cinstit bărbatul evlavios” (Pilde 20, 6—8). Dacă privim la cinstea de care a fost învrednicit, atunci cu adevărat mare lucru este omul.

În ce constă cinstea lui? Să facem asemănare între felul cum a fost plămîuit omul și cum au fost făcute toate celelalte. La acestea din urmă Domnul a zis numai cu Cuvîntul: să se facă lumină, apoi să se facă tîrîie, să se arate stelele și soarele și luna și toate celelalte cîte le vedem cu ochiul și cîte le înțelegem cu mintea și iată, așa și-au primit toate existența. Chiar și pămîntul și toată podoba lui, cu multele lui feluri de dobitoace, de ierbururi și de copaci, toate printr-o simplă poruncă au fost făcute. Dar cînd a fost vorba de om nu s-a lucrat

asa. Că n-a zis Domnul: să se facă om (cum spusese să se facă tîrîia), ci se vede că în om trebuie văzut ceva mai mult și mai pe sus decît lumina, mai pe sus decît cerul, mai pe sus chiar decît luminătorii lui. Căci prin aceea ce zice: că „a luat țărînă din pămînt și a plămîuit pe om” a vrut Domnul să spună că El însuși cu mîna lui a binevoit să plămîuiască trupul nostru. Și nu îngere a slujit la plămîuire, nu pămîntul ne-a aruncat afară ca pe greieri, nu a zis puterilor slujitoare să facă aceasta sau aceea, ci ne-a plămîuit El însuși cu mîna Lui cînd a luat țărînă din pămînt. Așa că de vei privi dar la ceea ce a luat, vei putea într-adevăr să te întrebi: ce este omul? dar cînd vei avea în vedere pe Cel care a plămîuit pe om și felul în care a făcut-o, îți vei schimba părerea și atunci va trebui să spui că într-adevăr mare lucru este omul. Poți să spui, așadar, că materia, din care a fost zi-

dit omul e o nimica toată, dar cînd ne gîndim la cinstea la care a fost ridicat omul, vom spune că cu adevărat mare lucru este că el a fost zidit după chipul și după asemănarea lui Dumnezeu.

Iar prin cuvintele ce zice că a plămîuit Dumnezeu pe om și l-a făcut după chipul Său înțeleg că ar fi vrut să spună prin „plămîuire” cu referire la trup, iar prin „facere” în legătură cu sufletul omului. Poate că aceste înțelesuri să nu fie fără adevăr. Că unde zice „și a făcut Dumnezeu pe om”, spune că „după chipul lui Dumnezeu l-a făcut pe dinlăun”, cîntă vreme unde spune despre ipostasul sau plămîuirea noastră cea trupească, atunci folosește cuvîntul „a plămîuit”. Căci și psalmistul știe de o deosebire între „facere” și „plămîuire” sau „zidire” atunci cînd zice în Psalmul 118, 73 „mîinile Tale m-au făcut și m-au zidit”, vrînd să spună că „a făcut” pe omul cel dinlăuntru și „a plăm-

uit” pe cel dinafară. Doar din lui se potrivește mai bine să spunem că „plămîuim”, cîntă vreme „facere” sau imitarea se face după chip. Trupul așadar a fost plămîuit, iar sufletul făcut...

Socotește, dar, omule, că mîna lui Dumnezeu este ceea ce te-a adus pe lume. Și ceea ce s-a plămîuit de Dumnezeu să nu se pingărească și să se schimbe prin răutatea păcatului, să nu cazi cu puterea și cu voia ta din mîna lui Dumnezeu,

care te ține și te apără. Vas ești de Dumnezeu plămîuit, de Dumnezeu făcut, de aceea slăvește pe Cel ce te-a făcut, că nu pentru altceva ai fost adus pe lume, ci doar pentru ca să fii lucrător și vestitor cu mare rîvnă al slavei lui Dumnezeu. Așa să socoți, dar, viața ta ca pe o carte deschisă, în care, în taină, dar cu minte luminată, să te aprinzi de dorul de a citi și a împlini toate spre slava lui Dumnezeu.

T. B.

Folosul vieții de obște

„Nici unul dintre noi nu-și este suficient șieși... ci avem cu toții lipsă unii de alții... Căci precum piciorul are o putere, dar îi lipsește alta și fără ajutorul celorlalte membre nu găsești lucrarea sa aptă sau suficientă șieși spre conservare, nici nu are în ea împlinirea a ceea ce-i lipsește, la fel și în viața singuratică, chiar și ceea ce avem ne devine nefolositor și ceea ce ne lipsește e cu neputință de procurat. De aceea, Ziditorul Dumnezeu ne-a rînduit să avem lipsă unii de alții și ca să ne înfrățim întreolaltă.”

Sf. VASILE CEL MARE

(Extras din „Regulile tratate mai pe larg”, P.G., 31, col. 928—929)

Din agenda

Prea Fericitului Părinte

IUSTIN

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

— **Miercuri, 1 noiembrie 1978.** Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin a primit pe d-l Constantin Antonovici, sculptor, de origine română, stabilit la New York—S. U. A.

— Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin a primit pe d-l Ulrich Fick — Secretar general al Societăților Biblice Unite din Stuttgart—R.F.G. și pe d-l Ole van Luyn — secretar european al Societăților Biblice Unite din Bruxelles—Belgia. Au fost de față: P. S. Episcop Antonie Ploieșteanul, Vicar patriarhal, P. C. Arhim. Bartolomeu Anania, directorul Institutului Biblic, P. C. Pr. Sabin Verzan, consilier patriarhal și P. C. Diac. Ioan Caraza, asistent la Institutul Teologic din București, în calitate de translator.

— **Joi, 2 noiembrie 1978.** Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin a luat parte la Plenara Consiliului Național al Frontului Unității Socialiste, care s-a ținut în Sala Palatului R. S. R. în cadrul căreia a ținut o cuvântare.

— **Vineri, 3 noiembrie 1978.** Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin a participat în calitate de deputat la lucrările sesiunii celei de-a șaptea legislaturi a Marii Adunări Naționale, care a avut loc la Palatul M. A. N.

— **Marți, 7 noiembrie 1978.** Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin a primit pe d-l Lukas Vischer, directorul Comisiei „Credință și constituție” din cadrul Consiliului Ecumenic al Bisericilor de la Geneva. Au fost de față P. S. Episcop Antonie Ploieșteanul, Vicar patriarhal, P. C. Pr. Dumitru Soare, consilier patriarhal, P. C. Prof. Dumitru Popescu, prorectorul Institutului Teologic Universitar din București.

— **Sâmbătă, 18 noiembrie 1978.** Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin a primit pe d-na Maria Peter, româncă de origine, stabilită la Geneva, membră a Comitetului parohial al Bisericii române din Geneva—Elveția.

— **Miercuri, 29 noiembrie 1978.** Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin a primit pe James Cou-

chel — președintele Organizației „Syndesmos”, director al ziarului „Orthodoxe Observer”, al Arhiepiscopiei grecești din S. U. A. și pe Alexy Hakonen — secretarul general al organizației „Syndesmos”.

— **Joi, 30 noiembrie 1978.** Prea Fericitul Părinte Patriarh Iustin, însoțit de alți înalți ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, a participat la ședința festivă consacrată aniversării a 60 de ani de la formarea statului național unitar român, care s-a ținut la Institutul Teologic Universitar București, cu participarea și a altor conducători sau delegați ai celorlalte culte din țara noastră, doctoranzi, profesori de teologie.

— **În ziua de 4 decembrie 1978,** la ora 18, Prea Fericirea Sa l-a primit pe I. P. S. Emiliano Timiadis, Mitropolit de Sylbria. La întrevvedere a asistat P. C. pr. prof. Ion Bria, secretar de cercetări și relații cu ortodocșii, din Comisia „Misiune și Evanghelizare”, din cadrul Consiliului Ecumenic al Bisericilor.

Conferința Teologică Interconfesională de la București

— Între 29—30 noiembrie a. c., la Institutul Teologic din București s-au desfășurat lucrările celei de-a 33-a conferințe teologice interconfesionale, organizată începând cu anul 1964, expresie a manifestării ecumenismului local din România.

Tema acestei Conferințe a fost: *Identitate, înnoire, ecumenism*, și a fost dezbătută în trei referate.

La lucrări au participat episcopi și arhieri-vicari ai Bisericii Ortodoxe Române, reprezentanți ai celorlalte Biserici creștine din România, profesori de la Institutele teologice ortodoxe, protestante și romano-catolice, directori de Seminarii și alți invitați.

Lucrările au fost conduse de un prezidiu din care au făcut parte rectorii și prorectorii institutelor teologice, având ca președinte pe P. S. Episcop Antonie Ploieșteanul, Vicar patriarhal.

După cuvântul de deschidere rostit de Pr. Prof. Mircea Chialda, rectorul Institutului teologic din București, Pr. Dumitru Abrudan, lector la Institutul teologic ortodox din Sibiu a prezentat referatul principal cu tema: *Bisericile locale și Biserica Universală*.

Pr. Prof. Ioan Bria, secretar pentru cercetări și relații cu ortodocșii al Comisiei „Misiune și Evanghelizare” a C. E. B. a prezentat primul referat secundar cu tema: *Identitate și ecumenism*.

Al doilea referat secundar intitulat: *Identitate și înnoire în Biserică și în Teologie* a fost susținut de prof. Hans Klein de la Institutul protestant unic, secția luterană Sibiu.

Aceste trei referate au fost dezbătute în după-amiaza zilei de 29 noiembrie a. c. de către o serie de participanți, care au subliniat importanța temei, aducându-și în cadrul discuțiilor contribuția lor teologică la elucidarea și adâncirea acestei tematici.

Concluziile Conferinței au fost prezentate de P. S. Episcop Antonie Ploieșteanul, care a subliniat că Bisericile, exprimându-și credința în identitatea proprie și afirmându-și tradițiile proprii, trebuie să fie în același timp deschise contactelor interbisericești și să dorească o înlăturare a acestei identități confesionale cu cea universală.

Cuvântul de încheiere a fost rostit de P. C. pr. prof. Dumitru Popescu, prorectorul Institutului teologic din București care a dat citire și la două telegrame, una adresată Prea Fericitului Părinte Patriarh Iustin, iar a doua Conducerii Departamentului Culetor.

În ziua de 30 noiembrie — cea de-a doua zi a Conferinței teologice interconfesionale, a avut loc o ședință solemnă dedicată aniversării a 6 decenii de la unirea Transilvaniei cu România, la 1 decembrie 1918.

Ședința a fost prezidată de Prea Fericitul Părinte Iustin, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

Pe lângă participanții la Conferința interconfesională au mai fost prezenți și alți ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, conducători și reprezentanți ai cultelor din țara noastră.

Expunerea închinată acestei aniversări de importanță națională a fost prezentată de d-l conf. dr. Ion Ardeleanu.

Analizând evoluția istorică și cir-

cumstanțele politico-sociale în care a fost realizată Marea Unire de la 1 decembrie 1918, conferențiarul a arătat că acest eveniment reprezintă o consecință logică și legică a voinței și idealului milenar al poporului român.

Expunerea a fost urmărită cu deosebit interes de toți cei prezenți.

În partea a doua a Conferinței au luat cuvântul reprezentanți ai cultelor din România, care au omagiat evenimentul jubiliar: Pr. prof. dr. Grigorie Marcu, rectorul Institutului teologic ortodox din Sibiu; pr. prof. Milan Șesan; dr. Moses Rosen, șef-rabinul Cultului mozaic; dr. Gyula Nagy, episcopul Episcopiei Reformate din Cluj-Napoca; dr. Albert Klein, episcopul Episcopiei Evanghelice-Lutherane C. A.; Rev. prof. Eugen Trebitz, rectorul Institutului teologic romano-catolic din Alba Iulia; Paul Szedressy, superintendentul Episcopiei Evanghelice-Lutherane S. P.; D-l Regep Sali, imamul comunității musulmane din București.

A luat apoi cuvântul D-l Ion Roșianu, Președintele Departamentului Culetor.

În încheiere s-a aprobat textul unei telegrame omagiale care a fost adresată Domnului Nicolae Ceaușescu, Președintele Republicii Socialiste România, cu prilejul acestei aniversări jubiliare.

După evocarea evenimentului fâuririi statului național unitar român de acum șase decenii, în telegrama adresată președintelui Republicii Socialiste România de către participanții la conferința interconfesională, conducători ai cultelor religioase, ierarhi și cadre didactice din învățământul teologic, se spune: „În aceste momente de înălțare sufletească și de avânt patriotic, Vă rugăm să ne îngăduiți, mult stimate Domnule Președinte, să dăm expresie celei mai profunde recunoștințe față de conducerea statului, față de Dumneavoastră personal, pentru minunatele condiții create tuturor cetățenilor, indiferent de naționalitate convingeri sau crez religioase, de a trăi liber, mulțumiți și prosper în țara lor mereu mai înfloritoare și cu mereu sporit prestigiu internațional. Recunoștința noastră a dobândit noi temeuri în zilele din urmă când, împreună cu întregul popor, am luat emoționantă cunoștință de lămuririle pe care ați binevoit să le dați, privitor la poziția României Socialiste față de marile probleme cu care este confruntată omenirea. Mândri de felul cum ați expus la Consfătuirea Comitetului Politic Consultativ al Tratatului de la Varșovia simțăminte și vreile întregii suflări românești, ne manifestăm sincera grațitudine și totală adevărată pentru reafirmarea cu tărie a politicii țării noastre, pusă în slujba consolidării cursului spre destindere, dezamare, pace, securitate și înțelegere între popoare, cauză pe care și noi o sprijinim necondiționat, fiind deplin conformă crezului nostru religios.”

În încheierea telegramei, se spune: „Strâns uniți în jurul conducerii statului, în jurul Dumneavoastră, Domnule Președinte, înțelegem să contribuim plener la apărarea păcii, la întărirea prieteniei și colaborării între popoare, la fâurirea unei lumi mai drepte și mai bune, fără arme și fără războaie, spre fericirea întregii omeniri.”

Florin Roșca

A III-a reuniune a Comisiei naționale române de istorie ecleziastică comparată

La 28 noiembrie a. c. a avut loc la București, sub președinția I. P. S. Mitropolit Nestor al Olteniei, cea de-a III-a reuniune a Comisiei naționale române de Istorie ecleziastică comparată.

Au fost prezentate următoarele comunicări științifice: P. S. Episcop dr. Antonie Ploieșteanul, vicar patriarhal:

„Cultura Voievodului valah Neagoe Basarab”; prof. Ludwig Binder: „Contribuția lui Johannes Honterus la Reformă în Transilvania”; pr. prof. dr. Ioan Coman: „Misionari creștini în Scythia Minor și Dacia în sec. IV—V”; P. S. Episcop-vicar Epifanie Norocel-Tomitianul: „Viața bisericească

la Tomis în sec. IV—V” și prof. dr. István Juhász: „Sate și preoți în Transilvania la sfârșitul Evului Mediu. Biserici din sec. XVII în cuprinsul cetății Făgărașului.”

Au fost cooptați noi membri: P. S. Arhiepiscop-vicar Gherasim-Cristea Piteșteanul, pr. prof. dr. Alexandru Ciurea și prof. dr. I. Barnea.

Vizitații canonice

— În ziua de 8 octombrie a. c., P. S. Episcop Emilian al Alba Iuliei a săvârșit Sf. Liturghie în parohia Moiaș, protopopiatul Tg. Mureș. A fost prezent și preotul reformat din localitate.

— În ziua de 5 noiembrie, P. S. Episcop Emilian a poposit în mijlocul credincioșilor din Sighișoara, săvârșind Sf. Liturghie în catedrala Sf. Treime din localitate. Au participat: preotul romano-catolic, preotul evanghelic, preotul reformat și preotul unitarian din localitate.

— Duminică, 8 octombrie 1978, P. S. Episcop Vasile al Oradei a făcut o vizitație canonică în parohia Albești, protopopiatul Beiuș, săvârșind Sf. Liturghie. În aceeași zi a oficiat slujba vecerniei în parohia Sitan și filia Spinuș, care aparțin de parohia Pomezeu.

— Duminică, 24 septembrie 1978, P. S. Iustinian Maramureșanul episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului Feleacului și Clujului, a întreprins — din încredințarea I. P. S. Arhiepiscop Teofil — o vizitație canonică în parohia Recea Cristur, protopopiatul Cluj, săvârșind Sf. Liturghie, cu care prilej l-a hirotonit diacon pe tânărul licențiat în Teologie Dumitru Mihali și l-a hirotesit iconom pe parohul locului, Gavril Burzo.

— Din încredințarea P. S. Episcop dr. Visarion, Duminică, 12 noiembrie 1978, P. S. Arhiepiscop-vicar Gherasim Hunedoreanul a oficiat Sf. Liturghie în parohia Bata, protopopiatul Lipova. Cu această ocazie a fost hirotonit preot tânărul licențiat Teodor Fărcaș, pe seama acelei parohii.

P. S. Sa a rostit un cuvânt de învățătură despre preoție, recomandând tuturor să asculte de noul lor păstor, și să se dovedească, prin tot ceea ce fac, buni credincioși și buni cetățeni.

Sfințiri de biserici

— În ziua de 8 octombrie 1978, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului a sfințit biserica din parohia Gușterița—Sibiu, pictată recent. La Sf. Liturghie a fost hirotonit întru preot tânărul Ioan Lupescu pentru parohia Vărd, prot. Agnita. Fiind oaspetele I. P. S. Mitropolit Nicolae, P. C. pr. prof. Dumitru Stăniloae de la Institutul Teologic Universitar din București a rostit o predică despre Biserică.

În final a vorbit I. P. S. Mitropolit Nicolae.

La sărbătoarea parohiei Gușterița a luat parte și pastorul evanghelic Michael Schuller, în calitate sa de protopop evanghelic al Sibiului, care s-a referit la bunele raporturi dintre slujitorii și credincioșii Bisericilor noastre.

— Duminică, 5 noiembrie 1978, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului a poposit în mijlocul credincioșilor din Sibiu—Lazaret, cu care ocazie a sfințit biserica, împărțind tuturor celor prezenți la acest eveniment un cuvânt de învățătură.

— Duminică, 12 noiembrie 1978, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului a săvârșit binecuvântarea bisericii „Bunavestire” din Brașov, împodobită cu pictură nouă. Răspunsurile la Sf. Liturghie au fost date de corul catedralei mitropolitane din Sibiu.

— Duminică, 8 octombrie 1978, I. P. S. Arhiepiscop Teofil al Vadului, Feleacului și Clujului a săvârșit slujba binecuvântării bisericii din parohia Mica, prot. Dej, care a fost reparată interior și exterior. Cu acest prilej a rostit un cuvânt de învățătură.

— În ziua de 28 octombrie, P. S. Episcop Emilian a oficiat slujba binecuvântării bisericii din parohia Pietriș, protopopiatul Reghin.

Ecumenismul practic local

În ziua de 22 octombrie 1978, la parohia reformată maghiară din Arad, a avut loc vizita pastorală a Episcopului reformat din Oradea, Eminența Sa d-l László Papp, în cadrul căreia a fost instalată oficial, în funcția de pastor, protopopul Jozsef Gönczi.

Răspunzând invitației, P. S. Episcop Visarion a participat la ceremonia religioasă. În cuvântul său, P. S. Episcop Visarion a reliefat strânsa colaborare ecumenică dintre credincioșii și slujitorii cultelor noastre. Totodată, P. S. Episcop Visarion a vorbit despre condițiile create de Conducerea statului nostru, pentru libera manifestare a cultelor religioase și despre tradiția colaborării lor frățești pe linia slujirii idealurilor de unitate, independență și pace ale poporului român.

În cuvântul de mulțumire pentru participarea la acest eveniment, Eminența Sa Episcopul László Papp a făcut calde aprecieri la adresa Prea Sfințitului Episcop Visarion, considerând participarea sa ca o manifestare a unor statonice eforturi de apropiere între culte și, totodată, ca o mare cinste pentru comunitatea reformată maghiară din Arad.

Pastorul Jozsef Gönczi de asemenea, a mulțumit P. S. Episcop Visarion și și-a exprimat atașamentul său frățesc și recunoștința sa.

Într-o atmosferă sărbătorească, după ceremonia religioasă mai mulți credincioși, din parohia reformată, au venit să omagieze pe P. S. Episcop Visarion.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 25 lei

Cont nr. 45.10.4.09.2

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român,

Sibiu, str. 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază.

(Taxa poștală plătită în numerar)

Cititorii din străinătate se pot abona, adresându-se la ILEXIM Departamentul Export — Import Presă, P. O. Box 136-137 — telex: 11226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu

| 44.206 |